

مقایسه دو نوع از سنگ های فسفات ایران در کشت زئوپونیک و جایگزینی آن ها به عنوان منبع فسفر در تغذیه

مریم ذوالفقاری، مصباح بابالار

دانشکده کشاورزی، دانشگاه تهران

افزایش روز افزون مصرف کودهای فسفاته همراه با افزایش قیمت آن سبب شده تا بررسی های زیادی در امکان مصرف مستقیم سنگهای فسفات صورت گیرد. بسترهای زئوپونیک از دستاوردهای نوین بشر برای بکارگیری سنگ فسفات (آپاتیت) در کشت و پرورش گیاهان می باشد. این تحقیق به منظور بررسی کارایی سنگ فسفات ایران در بسترهای زئوپونیک، جهت تأمین فسفر در تغذیه گیاهان، در دانشکده کشاورزی دانشگاه تهران صورت گرفت. در این تحقیق دو نوع از سنگ های آپاتیت معادن ایران با خصوصیات متفاوت در پنج بستر کشت همراه با پنج محلول غذایی مختلف برای تغذیه گلهای رز مورد استفاده قرار گرفتند. درصد سنگ آپاتیت در بسترها، غلظت محلول ها و همچنین عنصر فسفر در این تحقیق متغیر بود. نتایج آزمایش نشان داد رشد طولی ریشه و وزن خشک ریشه در بستر فاقد سنگ آپاتیت (شاهد) و بسترهایی که میزان سنگ کمتری دارند، در مقایسه با سایر بسترها بیشتر بوده است. محلول های غذایی متفاوت، اختلاف معنی داری بر طول ریشه نشان ندادند، اما درصد ماده خشک تولید شده ریشه با کاهش غلظت محلول ها و حذف فسفر از محلول ها، کاهش نشان می دهد. میزان فسفر ریشه در بسترهایی که درصد سنگ آپاتیت کمتری دارند، بیشتر از سایر بسترها و همچنین بستر شاهد است، اما اختلاف از نظر آماری معنی دار نیست. همچنین محلول هایی با غلظت بالاتر که حاوی عنصر فسفر هستند میزان فسفر بیشتری را در ریشه در مقایسه با محلول هایی با غلظت کمتر و بدون فسفر ایجاد کرده اند اما تفاوت بین آن ها معنی دار نیست.